

Det bergenske storting

– Men viss dokkar ikkje e' enige, so må dokkar sette dokkar ned!

Nei, det er ikkje alltid like lett å vere ordførar og ha ansvaret for å halde styr på 66 ivrige representantar på bystyremøte i Bergen.

TEKST: VIBEKE VIK NORDANG

Korleis skal vi modernisere bergenskulen? Bør alle bydelane få sitt eige styre? Kva tyder det å vere fattig i Bergen? Dette er berre nokon av sakene som bystyret i Bergen skal ta stilling til gjennom ein hektisk dag.

Ærverdig atmosfære

Bystyremøta i Bergen skjer i Det gamle Rådhus, som vitnar om at politikken i Bergen ikkje alltid har hatt ei høgblokk som sentrum. Flotte lysekroner, ærverdige måleri og tjukke teppe forsterkar kjensla av å vere i eit hus med lang historie. Faktisk har Det gamle Rådhus eksistert i fleire hundre år, og alltid i offentlegheita si teneste, mellom anna som Rådstue, fengsel og "dårekiste". Dette er ramma rundt bystyremøta, som ein gong i månaden igjen pustar liv i dei historiske lokala. Då møtast medlemma i bystyret for å diskutere, debattere og ikkje minst avgjere.

Bystyret består av 66 medlemmer i tillegg til ordføraren, og alle er folkevalde og representerer eit politisk parti når dei vert velt. Det er nokon heiltidspolitiskarar i salen, som ordføraren og komiteleiarane. Men dei fleste politikarane er vanlege folk med vanlege jobbar og eit uvanleg stort engasjement for byen sin. Dei kombinerer møter i bystyret og komitear med arbeids- og familieliv.

Bystyret er den øvste myndigheita i kommunen, og det bestemmer kva som skal vere kommunen sine mål og strategiar. Det er

også dei som vedtek bybudsjettet. Naturlegvis kan ikkje så viktige avgjersler takast berre på bakgrunn av informasjonen som kjem fram under møtet, og difor er bystyremedlemma delt inn i fire komitear. Desse har sine ulike ansvarsområde: miljø og byutvikling, helse og sosial, oppvekst og dessutan finans, kultur og næring. Mesteparten av bystyret sitt arbeid vert gjort i desse komiteane, og det er dei som legg fram forslag om kva bystyret bør vedta.

Tida er ute!

Ein høg pipelyd avbryt ein representant midt i eit innlegg frå talarstolen. – Men... er tida ute allereie?? Representantane i bystyret har mykje på hjartet, og for at møtet ikkje skal trekkje ut i det uendelege, må dei halde seg innanfor ei viss tidsramme når dei har sine innlegg. Stoppeklokka seier i frå om dei har overstege sine tildelte minutt, og det er bystyredirektøren og ordføraren som styrer showet frå heidersplassen bak eit stort skrivebord. Bystyredirektøren er nådelaus med klokka, medan ordføraren gjerne bankar med klubba dersom han finn det nødvendig.

Representantane i salen deler noko som ser ut som gamle skulepultar, med kvarandre. To og to sit dei tett i tett, og det er ikkje fritt for at dei skravlar litt av og til. Då må ordføraren vere streng og seie i frå, nett som i ei skuleklasse. Til representantane sitt forsvar er det vanskeleg å vere like konsentrert heile tida i eit

møte som varer utover både lunsj, middag og kvelds, som det gjer denne dagen. Rasling av papir akkompagnerar heile møtet; bystyret skal gå igjennom over tredve saker i dag, og alle har sine respektive saksdokument. Stablar av sakspapir, med framsider i ulike fargar, ligg tilgjengeleg på eit bord framfor representantane, i tilfelle dei har gløymt noko. Dessutan har publikum og presse moglegheit til å nytte seg av papira.

Byrådet er også tilstades på møtet; det har dei plikt til. Den faste plassen til byrådet er til høgre for bystyredirektøren, og dei har dermed ein litt opphøgd plass, dei også. Forholdet mellom byrådet og bystyret kan samanliknast med det nasjonale systemet; medan bystyret tilsvaret Stortinget, har byrådet liknande oppgåver som regjeringa. Det er bystyret som vel byrådet, og det er byrådet som er det utøvande organet; det vil seie at dei har ansvar for å setje i gong politikken som bystyret har vedteke. Om bystyret er misnøgd med arbeidet til byrådet, kan dei fremje eit mistillitsforslag. Dersom dette får fleirtal i bystyret, må byrådet gå av. Byrådet har på si side høve til å stille kabinettspørsmål; det vil seie at dersom bystyret ikkje godtek politikken deira, går byrådet av.

Mange er i sving

Møtet er prega av ei hektisk atmosfære; det er mange saker som skal gjennomgåast og press på bystyret for å rekke det heile. Folk spring inn og ut med mobiltelefonar, det er små møter og rådslåing i gangen, og reint ofte er det nokon som snik seg opp til bystyredirektøren for å kviskre han eitkvart i øyra. Det er ikkje

berre bystyret og byrådet som er i sving; det er også fleire andre kommunetilsette som bruker mykje tid på møtet. Under bystyresalen i eit eige rom sit det ein person frå Bystyrets kontor som følgjer med på møtet for å lage protokoll. Det er nok ikkje berre berre å halde styr på tilleggsforslag, stemming og ikkje minst kva vedtak som vert fatta.

I tillegg har tilsette i informasjonsavdelinga i kommunen ansvaret for å fortlaufande leggje ut informasjon på nettet om kva bystyret har vedteke. Pressa er også involvert; både aviser, fjernsyn og radio. Dei knipsar bilete av, filmar og intervjuar politikarane, helst om dei sakene som påverkar folk mest. Det er viktig for dei ulike partia å komme godt ut i media, spesielt no som det nærmar seg nytt kommuneval. I år skal bystyret veljast på nytt, og det er nok mange som håper på å behalde plassen sin. På galleriet i bystyresalen kan ein finne eit engasjert publikum, og

nokon gonger er saker så kontroversielle at bystyremedlemma blir møtt av demonstrasjonar utanfor når dei skal på møte.

Ulike innfallsvinklar

Når dei ulike politiske partia skal seie si meining, er det stor variasjon i innfallsvinklar, og ofte kan representantane overraske med originale forslag. Nokon veit godt korleis dei skal få merksemda til publikum; med heva stemme og gestikulasjonar prøvar dei å framheve det dei meiner er viktig med saka. Det hender også at representantane rett og slett er litt frekke mot kvarandre, så her nyttar det ikkje å vere hårsår.

Dei stemmer og bestemmer

– Då stemmer vi over 4e... eller var det 4i? Det herskar litt forvirring mellom bystyremedlemma om dei skal reise seg eller sitje no; om dei blir ståande tyder det at dei støtter forslaget. Det gjeld å halde tunga rett i munnen når

REPRESENTANT PÅ TALARSTOLEN: Liv Røssland frå Frp held eit innlegg frå talarstolen. Bystyredirektør Roar Kristiansen og varaordførar Kristian Helland, som steppar inn for ordførar Herman Friele når det er nødvendig, følgjer med og passsar på tida.

BEGGE FOTO: ENDRE HOVLAND

Møtet er prega av ei hektisk atmosfære; det er mange saker som skal gjennomgåast.

bystyret skal stemme; her dreier det seg ikkje berre om "ja" eller "nei". Dei må ofte ta stilling til detaljerte punkt i forslaget, nokon gonger heilt ned til siste setning. Som oftast stemmer medlemma av eit parti det same, og då er det berre å reise seg i takt med dei andre. Men det hender også at det oppstår dramatik under stemminga, dersom nokon stemmer i mot sitt eige parti eller ombestemmer seg i siste sekund.

Bystyredirektøren og ordføreren teller iherdig talet på representantar som har reist seg opp. Dersom dei er usikre på kor mange som reiste seg, ber dei representantane om å stemme på nytt for tryggleiks skuld. Bystyremedlemma er heller ikkje redde for å protestere dersom det er noko dei tykkjer er uklart; då forlangar dei at ordføreren får

klarleik i sakene. Det er tross alt dette som er den viktigaste delen av møtet; det er no vedtaka blir fatta. Bystyret har før vedteke å gå til innkjøp av eit nytt stemmesystem som inneber at representantane skal trykke på knappar i staden for å reise seg, men det tek nok litt tid før dette er på plass. Det er viktig at alt er rett og i orden når avgjersler blir tekne som påverkar innbyggjarane i Noregs nest største by.

Du kan også gå på møte

På slutten av dagen har bystyremedlemma mellom anna bestemt at Bryggen skal få ein buffersone, dei har vedteke reguleringsplanar og handlingsplanar, dei har bestemt seg for å støtte transportplanen for Vestlandet

PÅ REKKE OG RAD:
Representantane i bystyret sit to og to på rekke og rad. Frå galleriet har ein god oversikt over kva som går føre seg i salen.

og gått igjennom evalueringar av både det eine og det andre. Ikkje verst for ein dags arbeid!

Bystyremøta er opne for publikum, og oppe frå galleriet har ein full oversikt over det som foregår nede i salen. På kommunen sine nettsider finn ein ei oversikt over politiske saker og spørsmål, kalla BKSÅK. Her er det informasjon om møta til bystyret og andre utval i kommunen. Det er mogleg å finne køyreplan, saksliste, protokoll og så vidare. Vel møtt til møte!

www.bergen.kommune.no/bksak

Demokrati-serie

Frem mot kommunevalget høsten 2007 vil Bergenseren i en rekke artikler og reportasjer fokusere på hvordan demokratiet i Bergen fungerer.

DEMOKRATISKOLEN 3. TIME

Dette skjer på eit bystyremøte

- 1) Ordføreren ynskjer velkommen og tek opprop. Om ein representant ikkje kan møte, må dette vere meldt på førehand med gyldig grunn. Då stiller ein vara-representant i staden.
- 2) Dersom nokon har merknader til innkalling og sakskart, seier dei i frå om dette.
- 3) Bystyret godkjenner protokollen frå førre møte. Dette er oversikta over kva saker som blei behandla, kva forslag som vart fremja og kva som blei vedteke.
- 4) Inntil ein halv time setjast av til munnlege spørsmål. Bystyret sine medlemmer kan då spørje ordføreren eller byrådet om saker. Byrådet eller ordføreren svarar anten på spørsmålet med ein gong, eller så bruker dei moglegheita dei har til å vente og svare skriftleg på spørsmålet.
- 5) Deretter bruker bystyret inntil ein halvtime på skriftlege spørsmål. Spørsmåla skal helst svarast på skriftleg til det møtet der dei vert tekne opp, men kan også svarast på munnleg. Både skriftlege og munnlege spørsmål må framførast på talarstolen av representanten som stilte spørsmålet, eller ein medrepresentant.
- 6) I tilknytning til spørsmåla kan spørjaren fremje ei "anmodning". Ei "anmodning" ber byrådet om å ta opp ein sak. Bystyret stemmer over om "anmodninga" skal verte oversendt til byrådet.
- 7) Representantane kan framsetje interpellasjonar til ordførar eller byråd. Ein interpellasjon tek opp eit tema til debatt. Bystyremedlemma har berre rett til å setje fram ein interpellasjon kvar per møte, og denne posten har også ei tidsgrense på ein halv time.
- 8) Bystyret går igjennom sakene dei har på sakslista, ein etter ein. Før sakene kjem til bystyret, har byrådet fremja saken, og bystyrekomiteane har behandla den og innstilt vidare til bystyret. Representantane kan fremje sitt syn og eventuelle tilleggsforslag, innanfor fastsette tidsrammer. Då rekkjer dei opp handa og blir sette på talelista.
- 9) Under saksbehandlinga kan eit parti fremje ein merknad, som er eit tillegg til saka. Dei andre partigruppene kan slutte seg til merknaden. Merknaden og tilslutninga vert registrert i protokollen. Dersom merknaden får fleirtal, legg den ei sterk føring på byrådet, men er ikkje ein del av eit vedtak.
- 10) Etter at kvar sak er debattert, "voterer" (stemmer) bystyret; det vil seie at dei som er for forslaget reiser seg opp. Dersom forslaget til vedtak får fleirtal, 34 stemmer eller meir, vert det vedteke.